

rum, ex quo te non nisi fides catholica salvum fecit, habebis hanc epistolam adversus eos qui tibi temporis præteriti errorem, quatum ad istam nefariam pertinet sectam, objiciendum putaverint, quæ scripta est die illo et consule illo.

Electis vero Manichæorum qui se converti dicunt ad catholicam fidem, etiamsi et ipsi secundum superiorem formam eandem hæresim anathematizaverint, non facile dandæ sunt litteræ; sed cum Dei servis esse debeant, sive clericis, sive laicis, in

A monasterio, vel in xenodochio, donec appareant penitus ipsa superstitione caruisse: et tunc vel baptizentur, si non fuerint baptizati, vel reconcilientur, si pœnitentiæ locum acceperint, ne acceptis cito litteris loca, in quibus fuerant commendati, deserant.

Explicit commonitorium beati Augustini episcopi de hæresi Manichæorum sub execratione anathematis.

ANNIS DXXX - DXXXI.

BONIFACIUS PAPA II.

NOTITIA.

(Ex libro pontificali.)

* Bonifacius natione Romanus, ex patre Sigisbuldo, b sedit annos 2 dies 26. Fuit autem temporibus Athalarici regis hæretici, et (a) Justiniani Augusti. Hic cum Dioscuro ordinatur sub contentione. Qui Dioscorus ordinatur in basilica Constantiniana, Bonifacius vero in basilica Julii. Et fuit dissensio in clero et senatu dies 29 (b). Eodem tempore defunctus est Dioscorus pridie idus Octobris. c Ipsis diebus Bonifacius zelo et dolo ductus, cum grandi amaritudine sub vinculo anathematis et chirographi reconciliavit clerum, quem chirographum ecclesiæ archivio

* Vide not. col. 9.

* Bonifacius] Post interregnum triduanum in basilica Julii anno Domini 530 (529 melius), qui est quartus Justiniani, et secundus Athalarici regis Italie, Bonifacius II genere Gothus, creatus est pontifex 15 die Octobris. Contra eum in schismate electus est in basilica Constantiniana Dioscorus ille quem Hormisdas pontifex una cum Germano et Joanne episcopis, aliisque presbyteris et diaconis ad Justinianum imperatorem Constantinopolim ablegavit, quique de simoniæ labe infamatus injusta sententia condemnatus fuit. Causam schismatis dedisse videtur rex Athalaricus, qui dum fortasse exemplo antecessoris sui pontificem designaret ac præsentaret, ex clero alios sibi suffragantes, alios adversantes habuit. Accidit autem singulari Dei beneficio, ut schismatico cita morte preventivo schisma extinctum fuerit.

Initio pontificatus Bonifacii Belisarius dux militum imperialium cum exercitu suo a Persis in discrimen adductus est, cum quatuor annis feliciter contra eos pugnasset. Gentes maritimas, quarum subsidium contra Persas implorarat, ex idololatris Christianas reddidit. Procopius de Bello Pers. libro I. Theodorico Francorum regi Theodobertus filius Theodorici, et Clodovei nepos successit. Ex Procop. et Gregor. Turonensi. Baron anno 530, n. 49. De Bonifacio scribit Ado in martyrologio, quod ecclesiam S. Michaelis archangeli nomine constructam in summitate circi dicaverit. Sev. BINIUS.

b Sedit annos duos aet 26] Verius anno (Errat hic Binius) uno et duobus diebus. Nam cum fateatur hic ipsum 17 Octobris anno post consulatum Lampadii, qui est Christi 531, defunctum esse, constetque iis quæ supra initio harum adnotationum dixi, et ipsum 15 Octobris, anno Domini 530, pontificem esse crea-

B reclusit, quasi d damians Dioscorum, et congregavit clerum, cui tamen in episcopatu nullus subscripsit, dum plurima multitudo fuisset cum Dioscuro. Illic presbyteris, et diaconibus, et subdiaconibus, et notariis scutellas de adeptis hæreditatibus obtulit, et alimoniis multis in periculo famis clero subvenit. * Hic congregavit synodum in basilica beati Petri apostoli, et fecit constitutum, (c) ut sibi successorem ordinaret. Quo constituto cum chirographis sacerdotum, et jurejurando, ante confessionem beati apostoli Petri in diaconum Vigilium constituit. Eodem tem-

porum, non nisi uno anno et duobus diebus pontificem fuisse oportuit. Sev. BINIUS.

* Ipsis diebus Bonifacius, etc.] Post obitum Dioscorig, Bonifacius nimio zelo commotus eundem Dioscorum, tanquam simoniæ crimine pollutum, anathematis sententia condemnavit: et ad evitandum deinceps futuri schismatis periculum, convocata synodo, Vigilium diaconum successorem sibi designavit. Quæ cum post semotos affectus sacris canonibus adversari cognovisset, secundo congregato concilio, res a se perperam gestas plane irritavit, factumque erroneam peracta pœnitentia expiavit. Successores Bonifacii, Agapetus et Silverius, res in hac synodo gestas confirmarunt. Sev. BINIUS.

d Damians Dioscorum] Ob causam pecuniariam, Dioscorum velut simoniacum a Bonifacio condemnatum fuisse, aperte scribitur in epistola Justiniani imperatoris ad Joannem papam scripta, et ad Vigilium data, qua sic ait: Dioscorus, cum nihil in fidem peccasset, tamen solum propter ecclesiasticum ordinem, post mortem ab eadem Ecclesia Romana anathematizatus est. Si igitur nihil in fidem peccantes episcopi, propter solum ecclesiasticum ordinem, et propter causam pecuniariam anathemati et post mortem subjiciuntur, quanto magis Theodorum, etc. Dioscorum, injusta sententia condemnatum, Agapetus absolvit, ut patet apud Anastasium in Vita ejusdem Agapeti. Sev. BINIUS.

* Hic congregavit synodum] Cum Gothorum reges

(a) Ms. cod. Luc. 490, Justinii.

(b) Idem cod., xxviii.

(c) Idem cod., fecit constitutum cum chirographis sacerdotum, et jusjurandum ante confessionem apostoli Petri in diaconum Vigilium constituit Eodem tempore.

pore^a facta iterum synodo, hoc censuerunt sacerdotes A sacerdotum et cleri et senatus incendio consumpsit. omnes propter reverentiam sanctæ sedis : et quia contra canones hoc fuerat factum, et quia culpa eum respiciebat, ut successorem sibi constitueret, ipse Bonifacius papa reum se confessus est majestatis, quod diaconum Vigilium sua subscriptione chirographi ante confessionem beati apostoli Petri constituisset, ac ipsum constitutum in præsentia omnium

impie sibi usurpassent Romani pontificis electionem, ad ejusmodi præsumptam et vi usurpatam licentiam ex Gothorum manibus extorquendam Bonifacius Ecclesiæ consultum esse judicavit, ut nullo relicto sedis vacantis loco, successorem sibi eligeret. Quod licet speciem quamdam justitiæ præ se ferret, postea tamen ab omnibus est reprobatum. SEV. BINIUS.

^a Eodem tempore [facta iterum synodo] Secundam synodum Romanam intelligit, qua acta prioris concilii rescidit et irritavit. SEV. BINIUS.

^b Eodem tempore venit relatio | Præerat his temporibus Carthaginensi Ecclesiæ Reparatus episcopus.

SEV. BINIUS.

^c Cessavit episcopatus menses 2 dies 15] Ex hoc mensium et dierum numero dicendum foret Joannem successorem Bonifacii creatum esse pontificem ipsiis calendis Januarii, secundo anno post consulatum Lampadii et Orestis, quem primo anno post dictorum consulatum Bonifacio subrogatum fuisse non tantum ipse sibi contrarius fatetur Anastasius, sed etiam inscriptio in titulo Eudoxiæ, quæ est in ecclesia S. Petri ad Vincula, idem manifeste indicat. Vide Baron. an. 531, n. 8. SEV. BINIUS.

(a) Idem cod., consulatu.

BONIFACII PAPÆ II

EPISTOLÆ ET DECRETA.

EPISTOLA PRIMA (OLIM XI).

BONIFACIUS PAPA II AD CÆSARIUM ARELATENSEM.

Ejus rogatus confirmat ea quæ in synodo Arausicana fuerant definita.

Dilectissimo fratri ¹ Cæsario Bonifacius.

Per filium nostrum Armenium presbyterum et abbatem litteras tuæ fraternitatis accepimus ^a quas ad nos ut apparet inscius adhuc sacerdotii mihi commissi sub ea qua in Deo tenemur caritate direxeras : quibus credideras postulandum, ut id quod a beatæ recordationis decessore nostro papa Felice pro catholicæ fidei poposceras firmitate mea explicaretur instantiam. Sed quia id voluntas superna disposuit, ut quod per nos ab illo speraveras, a nobis potius impetrares ; petitioni tuæ, quam laudabili fieri sollicitudine concepisti, catholicum non distulimus dare responsum. Indicas enim [quod aliqui episcopi Galliarum, cum cætera jam bona ex Dei acquieverint gratia provenire, fidem tantum, qua in Christo credimus, naturæ esse velint (dicant), non gratiæ; et hominibus ex Adam, quod dici nefas est, in libero arbitrio remansisse non etiam nunc (abest hæc præpositio ac Palatino et aliis) in singulis misericordiæ divinæ largitate conferri : postulans ut pro ambiguitate tollenda confessionem vestram, qua vos e diverso fidem rectam in Christo, totiusque bonæ voluntatis initium, juxta catholicam veritatem, per prævenientem Dei gratiam singulorum definitis sensibus inspirare, auctoritate sedis apostolicæ firmaremus. Atque ideo, cum de hac re multi Patres, et præ cæteris beatæ recordationis Augustinus episcopus, sed et majores

nostri apostolicæ sedis antistites, ita ratione probentur disseverasse latissima, ut nulli ulterius deberet esse ambiguum, fidem quoque nobis ipsam venire de gratia, supersedendum duximus responsione multiplici ; maxime cum secundum eas quas ex Apostolo direxisti sententias, quibus dicit : *Misericordiam consecutus sum, ut fidelis essem (I Cor. vii)* ; et alibi : *Vobis datum est pro Christo, non solum ut eum credatis, verum etiam ut pro eo patiamini (Philip. i)* ; evidenter appareat fidem, qua in Christo credimus, sicut et omnia bona, singulis hominibus ex dono supernæ venire gratiæ, non ex humanæ potestate naturæ : quod etiam fraternitatem tuam, habita collatione cum quibusdam sacerdotibus Galliarum, juxta fidem gaudemus sensisse catholicam : in his scilicet in quibus uno, sicut indicasti, consensu diffinierunt fidem, qua in Christo credimus, gratia Divinitatis præveniente conferri ; abjicientes etiam nihil esse prorsus secundum Deum boni, quod sine Dei quis gratia aut velle, aut incipere, aut operari, aut perficere possit, dicente ipso Salvatore nostro : *Sine me nihil potestis facere*. Certum est enim atque catholicum, quia in omnibus bonis, quorum caput est fides, nolentes nos adhuc misericordia divina præveniat, aut velimus ; insit nobis cum volumus ; sequatur etiam ut in fide (sine, ex c. Pal.) duremus, sicut David propheta dicit : *Deus meus, misericordia ejus præveniet me (Psal. LVIII)* : et iterum : *Misericordia mea cum ipso est (Psal. LXXXVIII)* ; et alibi : *Misericordia ejus subsequetur me (Psal. XLII)*. Similiter et B. Paulus dicit : *Ant quis prior dedit ei, et retribuetur illi ? quoniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso*

¹ Cæsario Bonifacius] Tertium epistolæ hujus exemplum vidimus in codice Toliano Engolismensi ; meminitque ejusdem Cyprianus diaconus in Vita sancti Cæsarii, lib. I, sub finem. JAC. SIMONDS.

^a Quas ad nos, sub ea] Quædam hoc loco depra-

vata erant in antiquis exemplaribus, ex quorum vestigiis hæc erui videbantur : *quas ad nos, ut apparct, in hujus aditu sacerdotii mihi commissi sub ea*, etc. JAC. SIMONDS.